

# FARMA LEŠEVA

PATRIŠA KORNVEL

Prevela

Nina Arsić

■ Laguna ■

Naslov originala

Patricia Cornwell

THE BODY FARM

Copyright © Patricia D. Cornwell 1994

Translation Copyright © 2006 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Koji plove po moru na korabljima, i rade na velikim vodama,  
Oni su videli dela Gospodnja, i čudesa Njegova u dubini.*

Psalam 107:23-24

Senatoru Orinu Haču iz Jute  
zbog njegove neumorne borbe protiv kriminala

# 1

Šesnaestog oktobra, dok je sunce provirivalo iznad plašta noći, senka jelena polako se prišunjala do ivice mračne šume iza mog prozora. Iznad i ispod mene čula se buka vodovodnih instalacija, a svetla u sobama palila su se jedno za drugim dok su zoru rešetali prodorni pucnji sa strelišta van mog vidokruga. Zaspala sam i ponovo se probudila uz zvuke pušćane paljbe.

To je buka koja nikada ne prestaje u Kvantiku, u Virdžiniji, gde se nalazi FBI-jeva Akademija, kao ostrvo okruženo marincima. Nekoliko dana mesečno odsedala sam na bezbednosnom spratu Akademije, gde mi niko ne može telefonirati osim ako ja to hoću i kuda niko ne može da me prati pošto u zajedničkim prostorijama popijem koju više piva.

Za razliku od spartanski nameštenih spavaonica u kojima borave novi agenti i u kojima odsedaju policajci u poseti Akademiji, moj apartman imao je televizor, kuhinju, telefon i kupatilo koje nisam morala ni sa kim da delim. Pušenje i alkohol bili su zabranjeni, ali naslućivala sam da špijuni i zaštićeni svedoci koje obično ovde smeštaju ne poštuju pravila ništa više nego što sam ja to činila.

Dok se u mikrotalasnoj rerni grejala kafa, otvorila sam torbu s dokumentima kako bih izvadila dosije koji me je čekao otkako

sam sinoć stigla ovamo. Još ga nisam bila pogledala jer nisam mogla da nateram sebe da se usredsredim na tako nešto, da tako nešto ponesem u krevet. U tom smislu sam se promenila.

Još od medicinskog fakulteta bila sam sviknuta na izlaganje svakojakim traumama u svako doba dana i noći. U ambulantama hitne službe znala sam da radim i po dvadeset četiri sata dnevno, a u mrtvačnici sam radila obdukcije sama do zore. San je za mene oduvek bio tek kratak izlet na neko mračno, prazno mesto kog sam se kasnije retko i slabo sećala. A onda se postepe- no, kako su prolazile godine, u meni nešto opasno promenilo. Počela sam da se grozim kasnog noćnog rada i da često sanjam košmare u kojima bi se na džek-pot aparatima moje podsvesti pojavljivale užasne slike iz mog života.

Emili Stejner imala je jedanaest godina, a seksualnost koja se u njoj budila bila je tek rumen na njenom nerazvijenom telu kada je pre dve nedelje, prvog oktobra, zapisala u svoj dnevnik:

Oh, kako sam srećna! Skoro je jedan izjutra, a mama ne zna da pišem dnevnik jer sam u krevetu s baterijskom lampom. Išli smo u crkvu na večeru od namirnica koje sami donesemo, i Ren je bio tamo! Videla sam da me zapazio. A onda mi je dao i *fajerbol*!\* Sklonila sam ga kad nije gledao. Sad je u mojoj tajnoj kutiji. Sutra popodne imamo sastanak crkvene omladine, a on hoće da se nađemo ranije i da to ostane tajna!!!

U tri i trideset tog popodneva Emili je izašla iz svoje kuće u Blek Mauntinu, istočno od Ešvila, i krenula na tri kilometra dugu šetnju prema crkvi. Druga deca su se setila da su je u šest po podne, posle sastanka, videla kako sama odlazi dok je sunce zapadalo za brežuljke u podnožju planina. S gitarom u ruci, skrenula je s glavnog puta i zaputila se prečicom što vodi pored malog jezera. Islednici su uvereni da je upravo za vreme te šetnje susrela čoveka koji će joj nekoliko sati kasnije oduzeti

\* *Atomic fireball* – vrsta ljutih bombona s ukusom cimeta. (Prim. prev.)

život. Možda je zastala i razgovarala s njim. A možda, kako je žurila kući, nije bila ni svesna toga da se neko skriva u senkama koje su postajale sve duže.

U Blek Mauntinu, gradiću sa sedam hiljada stanovnika u zapadnom delu Severne Karoline, mesna policija je imala prilike da istražuje vrlo malo slučajeva ubistava ili seksualnih napada na decu. A na slučaju koji je u isto vreme bio i jedno i drugo nisu radili nikada. Nikada nisu razmišljali o Templu Bruksu Goltu iz Olbanija u Džordžiji, iako se njegovo lice smeškalo s plakata deseterice najtraženijih, razaslatog širom zemlje. Poznati zločinci i njihovi zločini nikada nisu brinuli nikoga u tom slikovitom delu sveta poznatom po Tomasu Vulfu\* i Biliju Grejemu\*\*.

Nisam mogla da dokučim šta bi Golta odvelo onamo niti šta bi ga privuklo krhkoj devojčici po imenu Emili koja je čeznula za svojim ocem i dečakom po imenu Ren. Ali kada je Golt krenuo u svoj ubojiti pohod dve godine ranije, u Ričmondu, izbor njegovih žrtava činio se isto tako sasvim lišenim razuma. U stvari, taj izbor i dalje nije imao nikakvog smisla.

Izašavši iz svog apartmana, prošla sam zastakljenim hodnicima okupanim suncem, a sećanja na Goltovu krvavu karijeru u Ričmondu kao da su mi pomračila jutro. Jednom mi je bio na dohvat ruke. Doslovno sam ga mogla dotaći pre nego što je pobeo kroz prozor i nestao. Tom prilikom nisam bila naoružana, a moj posao ionako nije bio da idem ulicama i pucam na ljude. Ali od tada nisam mogla da odagnam studenu jezu

\* Američki pisac Tomas Vulf (Tomas Wolfe 1900–1938), rođen u Severnoj Karolini. Slovio je za jednog od najboljih romanopisaca dvadesetog veka. (Prim. prev.)

\*\* Američki propovednik, veliki majstor hrišćanske „vere ponovnog rođenja“. Poznat po propagandi preko sredstava javnog informisanja i po misionarskim putovanjima u mnoge svetske zemlje. Bio je lični savetnik predsednika Niksona i napisao je nekoliko knjiga, među kojima i *Kako se ponovo roditi*. (Prim. prev.)

sumnje koja mi se tom prilikom spustila na dušu. Nisam prestala da se pitam šta sam sve ipak mogla da učinim.

Vino na Akademiji nikad ne potiče od neke dobre berbe, pa sam zažalila što sam prethodne večeri u kantini popila nekoliko čaša. Jutarnje trčanje ulicom Dž. Edgara Huvera padalo mi je teže nego obično.

*O, bože, pomislila sam. Neću izdržati.*

Marinci su pored puta s kog su se videla strelišta postavljali stolice od maskirnog platna i teleskope. Dok sam laganim ritmom trčala kraj njih, osećala sam na sebi smeće muške poglede znajući da su pravovremeno uočili grb Ministarstva pravosuđa na mojoj mornarskoj majici. Vojnici su najverovatnije pretpostavljali da sam ženski agent ili gostujuća policajka, a mene je uznemiravala pomisao na to da ovim istim putem trči i moja sestričina. Više bih volela da je Lusi odabrala neko drugo mesto za stažiranje. Očigledno sam uticala na njen život, i to me plašilo više od svega. Prešlo mi je u naviku da strepim za nju u vreme manevara i testova izdržljivosti, kada me je obuzimala prava agonija, te sam postala svesna činjenice da starim.

FBI-jeva ekipa za spasavanje talaca, odnosno EST, izašla je napolje na vežbe, a vazduhom je odzvanjao potmulu zvuk helikopterske elise. Pored mene je protutnjao kombi krcat izrešetanim vratima, a za njim je usledio još jedan pun vojnika. Okrenuvši se, potrčala sam deonicom od dva i po kilometra natrag ka Akademiji, čija je zgrada po svome izgledu mogla da prođe kao moderan hotel od smeđe cigle da joj krov nije bio prepun antena i da nije bila smeštena usred šume bogu iza leđa.

Kad sam napokon stigla do stražareve kućice, zaobišla sam mašine za sečenje guma i malaksalim pokretom podigla ruku u znak pozdrava agentu iza stakla. Bez daha i okupana znojem,

razmišljala sam da li da ostatak puta prehodam kad sam začula kako se iza mene zaustavljaju kola.

„Pokušavaš da se ubiješ ili tako nešto?“, glasno je rekao kapetan Pit Marino nagnuvši se preko uglancanog prednjeg sedišta svoje srebrne kraun viktarije. Radio-antene drmale su se poput štapova za pecanje, a on nije bio vezan, uprkos mojim bezbrojnim pridikama.

„Za to ima i lakših načina od ovog“, odgovorila sam mu kroz otvoreni suvozački prozor. „Na primer, da se ne vezuješ u vožnji.“

„Nikad ne znam kad ću morati na brzinu da iskočim iz kola.“

„Ako ti se desi sudar, izvesno je da ćeš na brzinu iskočiti napolje“, odvrtila sam. „I to najverovatnije kroz vetrobransko staklo“, dodadoh zatim.

Pit Marino, iskusan detektiv Odeljenja za ubistva u Ričmondu, gde su nam se oboma nalazile direkcije, nedavno je unapređen pa mu je dodeljena Prva stanica, najkrvaviji deo grada. Pored toga, već je godinama bio uključen u FBI-jev Program za rešavanje nasilnog kriminala, PRANK.

Star pedeset i neku godinu, Marino je bio žrtva prekomernih doza tamnih strana ljudske prirode, loše ishrane i pića, a lice mu je bilo izbrazdano od nevolja i uokvireno sve ređom sedom kosom. Bio je podebeo, trom i poznat po svom ne baš krotkom držanju. Znala sam da je došao radi savetovanja o slučaju Stejner, ali mi nije bilo jasno zašto na zadnjem sedištu nosi prtljag.

„Ostaješ ovde neko vreme?“, upitala sam.

„Benton me je angažovao za *Opstanak na ulici*.“

„Tebe i koga još?“, upitala sam, jer svrha *Opstanka* nije bila uvežbavanje pojedinaca, već čitavih odreda.

„Mene i ekipu za upade iz moje stanice.“

„Molim te, nemoj mi reći da u opisu tvog novog radnog mesta stoji i to kako moraš nogom da razvaljuješ vrata.“

„U radosti unapređenja spada i to da ti se dupe ponovo nađe u uniformi, i to na ulici. A ako nisi primetila, doco, napolju se više ne koriste pištolji poput jeftinih dečjih igračaka.“

„Hvala na obaveštenju“, rekla sam uzdržano. „Ne zaboravi da obučeš debelu odeću.“

„A?“ Pogledom je, iza tamnih sunčanih naočara, prešao preko retrovizora dok su pored njega prolazili drugi automobili.

„Meci punjeni bojom bole.“

„Ne nameravam da budem pogođen.“

„To niko ne namerava.“

„Kad si ti stigla?“, upitao me je.

„Sinoć.“

Marino sa sedišta uze kutiju cigareta. „Jesu l' ti štogod rekli?“

„Pogledala sam nekoliko stvari. Izgleda da će najveći deo dokumentacije o slučaju danas doneti detektivi iz Severne Karoline.“

„To je Golt. Mora da je on.“

„Svakako ima nekih sličnosti“, oprezno sam primetila.

Izvadivši cigaretu iz kutije marlbora, uhvatio ju je usnama. „Srediću tog govornara, makar ga morao tražiti u paklu.“

„Ako otkriješ da je u paklu, volela bih da ga jednostavno tamo i ostaviš“, odvratila sam. „Jesi li slobodan za ručak?“

„Samo ako ti častiš.“

„Ja uvek častim.“ Bila je to činjenica.

„Pa tako i treba.“ Ubacio je menjač u brzinu. „Ti si prokleti doktor.“

Malo sam trčala kasom, a malo hodala do atletske staze, da bih zatim preseklala preko nje i ušla u zadnje prostorije gimnastičke dvorane. Kad sam ušla u svlačionicu, tri žene u različitim fazama razgolićenosti uputile su mi nehajne poglede.

„Dobro jutro, gospodo“, izgovorile su u horu, istog trena otkrivajući ko su i šta su. Agenti DEA-e\* bili su poznati na celoj Akademiji po svojim prekomerno uljudnim pozdravima koji su svakoga nervirali. S nelagodnošću sam počela sa sebe da skidam mokru odeću, pošto nisam mogla da se naviknem na ovdašnje prilično muškobanjasto, vojničko ponašanje žena koje ne oklevaju da razgovaraju gole kao od majke rođene, niti da jedna drugoj pokazuju modrice. Čvrsto stežući peškir, požurila sam prema tuševima. Tek što sam otvorila vodu, iza plastične zavesa je u kabinu provirio i preplašio me par poznatih zelenih očiju. Sapun mi je ispao iz ruku, skliznuo po pločicama na podu i zaustavio se kraj blatnjavih najki patika moje sestrice.

„Lusi, možemo li popričati *nakon* što izađem?“, cimnula sam zavesu nazad na mesto.

„Isuse, Len me ubio jutros“, rekla je ozareno, gurnuvši nogom sapun natrag u tuš kabinu. „Bilo je super. Kad sledeći put budemo trčali Putem od žutih cigala, pitaću ga smeš li da nam se pridružiš.“

„Ne, hvala.“ Utrljala sam šampon u kosu. „Uopšte ne čeznem za istegnutim ligamentima i polomljenim kostima.“

„Ali stvarno bi jednom trebalo da pretrčiš tu stazu, tetka Kej. To je ovde obred prihvatanja.“

„Za mene nije.“

Lusi na časak počuta, a zatim nesigurno progovori: „Moram da te nešto pitam.“

Cedeći kosu i odmičući je od očiju rastvorila sam zavesu i pogledala napolje. Moja sestrice je stajala leđima okrenuta pregratku za tuširanje, od glave do pete prljava i znojjava, s krvavim mrljama na svojoj majici s natpisom FBI. Kao dvadesetjednogodišnjakinja, Lusi je bila apsolvant na Virdžinijskom univerzitetu, a imala je lice čije su crte dobile neku prefinjenu oštrinu, i kratku kestenjastu kosu posvetlelu od sunca. Setila

\* DEA – Drug Enforcement Administration – nacionalna organizacija za borbu protiv droge.

sam se vremena kad joj je kosa još bila riđa, kad je nosila zubnu protezu i bila gojazna.

„Žele da se vratim kad diplomiram“, rekla je. „Gospodin Vezli je napisao predlog i postoje veliki izgledi da će ga federalci odobriti.“

„I šta si htela da pitaš?“ Ponovo sam osetila kako me snažno obuzimaju nedoumica i suprotstavljena osećanja.

„Samo sam se pitala šta ti misliš o tome.“

„Znaš da ne uzimaju nove ljude.“

Lusi me je pažljivo odmerila, pokušavajući da dokuči informacije koje nisam želela da dobije.

„Ionako ne bih mogla biti novi agent odmah posle fakulteta“, rekla je. „Cilj svega toga je da me sada ubace u JETI, možda kao saradnika u nekom projektu. A šta ću raditi nakon toga“, slegnula je ramenima, „ko zna?“

JETI je bila nedavno izgrađena Jedinica za tehnička istraživanja, strogo jednostavan kompleks zgrada u sklopu poseda na kojem se nalazi i Akademija. Ono što se događa iza tih zidova strogo je poverljivo, tako da sam bila pomalo ozlojeđena što ni meni, glavnom sudskom patologu Virdžinije i savetodavnom forenzičkom patologu FBI-ja u Odeljenju za podršku u istrazi, nikada nisu izdali dozvolu za ulaz u te hodnike kojima je moja mlada sestričina prolazila svaki dan.

Lusi je izula patike i skinula kratke pantalone, a zatim je povukla preko glave majicu i sportski grudnjak.

„Nastavićemo razgovor kasnije“, rekla sam izašavši iz tuš kabine, kad je ona kročila u nju.

„Jao!“, požalila se kad joj je mlaz vode dotakao povrede na telu.

„Dobro se nasapunaj i isperi. Kako ti se desilo to s rukom?“

„Poseklo me uže jer mi je iskliznulo iz ruku dok sam se spuštala niz liticu.“

„Trebalo bi staviti malo alkohola na ranu.“

„Ni u ludilu.“

„Kad izlaziš iz JETI-ja?“

„Ne znam. Zavisi.“

„Još ćemo se videti pre nego što krenem natrag u Ričmond“, obećala sam vraćajući se do ormarića gde sam potom počela da sušim kosu.

Tek minut-dva kasnije, Lusi, i sama nimalo čedna, prošla je kraj mene samo s ručnim satom na sebi, časovnikom marke *Breitling* koji sam joj jednom poklonila za rođendan.

„Sranje!“, prokomentarisala je u pola glasa, navlačeći odeću. „Ne bi verovala šta sve danas moram da uradim. Da preformatiram hard disk, da ponovo sve učitam jer mi polako ponestaje mesta, da stvorim još prostora, da promenim gomilu fajlova. Samo se nadam da više nećemo imati problema s hardverom.“ Nastavila je da se žali, mada je zvučala neuverljivo. Lusi je bila zaljubljena u to što je svakodnevno radila.

„Videla sam Marina dok sam trčala. Ostaje nedelju dana“, rekla sam.

„Pitaj ga da li bi hteo malo da puca.“ Gurnula je patike u ormarić i uz glasan zveket zatvorila vrata.

„Imam utisak da će pucanja biti na pretek.“ Moje reči su je ispratile iz svlačionice u trenutku kad je u nju ušlo još desetak agentkinja DEA-e, odevenih u crno.

„Dobro jutro, gospođo.“ Začuo se zvuk pertli kako šibaju kožu kad su počele da odvezuju čizme.

Kad sam se obukla i spustila sportsku torbu na pod u svojoj sobi bilo je devet i petnaest, i već sam kasnila.

Prošavši kroz dvojna sigurnosna vrata, požurila sam niz tri niza stepenica, u prostoriji za čišćenje oružja ušla u lift i spustila se osamnaest metara, na niži nivo Akademije, gde mi je svakodnevni posao bio da prebiram po paklu. U dvorani za sastanke, za hrastovim stolom je sedelo devet policijskih islednika, FBI-jevi službenici za izradu profila zločinaca i jedan analitičar

PRANK-a. Izvukla sam stolicu kraj Marina dok su prisutni u prostoriji žagorili.

„Taj tip zna užasno mnogo o forenzičkim dokazima.“

„Kao i svi koji su odležali robiju.“

„Važna je činjenica da mu ovakvo ponašanje pričinjava neizmerno zadovoljstvo.“

„To me navodi na pomisao da *nikada* nije ležao u zatvoru.“

Dodala sam svoju fasciklu ostalom materijalu koji je kružio sobom i došapnula jednom od FBI-jevih ljudi kako bih želela fotokopiju dnevnika Emili Stejner.

„E, pa ja se ne slažem“, izjavio je Marino. „To što je neko odslužio svoje ne mora da znači da se boji kako će odslužiti još.“

„Većina ljudi bi se bojala – znate onu poslovicu: *Ko se jednom opeče...*“

„Golt ne spada u većinu ljudi. On voli da se opeče.“

Do mene su došle laserskim štampačem odštampane fotografije kuće Stejnerovih sagrađene u rančerskom stilu. Jedan od prozora na prvom spratu sa začelja bio je nasilno otvoren, pa je kroz njega napadač ušao u malu prostoriju za pranje rublja s podom obloženim belim linoleumom i zidovima od plavih i belih pločica.

„Ako uzmemo u obzir komšiluk, porodicu i samu žrtvu, Golt postaje sve smeliji.“

Sledila sam pogledom tepih u hodniku sve do najveće spavaće sobe, gde su zidove krasile tapete sa uzorkom malih buketa ljubičica i puštenih balona u pastelnim bojama. Na krevetu s baldahinom izbrojala sam šest jastuka, a još nekoliko nalazilo se na polici u garderobi.

„Ovde se radi o pravom malom prizoru ranjivosti.“

Spavaća soba uređena kao da pripada nekoj devojčici zapravo je pripadala Emilinoj majci, Denizi. Prema izjavi koju je dala policiji, nju je oko dva po ponoći probudio dodir cevi pištolja.

„Možda nam se ruga.“

„Ne bi bilo prvi put.“

Gospođa Stejner je opisala svog napadača kao muškarca srednje visine i građe. Budući da je nosio rukavice, masku, duge pantalone i jaknu, nije bila sigurna koje je rase. Zapušio joj je usta i sputao je jarkonarandžastom lepljivom trakom, te je zatvorio u garderobu. Zatim se hodnikom uputio u Emilinu sobu, gde je devojčicu ugrabio iz kreveta i nestao s njom u mračno rano jutro.

„Mislim da bismo morali paziti da se ne zakačimo previše za tog tipa. Za Golta.“

„Imaš pravo. Moramo biti spremni da prihvatimo razne mogućnosti.“

Ubacila sam se: „Majčin krevet je namešten?“

Razgovori koji su se istovremeno vodili u čitavoj prostoriji prestadoše.

Islednik srednjih godina, crvenog lica s raskopčanim izrazom, reče: „Tako je“, a pogled njegovih prodornih sivih očiju sleteo je poput nekog insekta na moju pepeljastoplavu kosu, na moje usne usne, na sivu kravatu što je virila iz raskopčanog okovratnika moje bluze sa sivim i belim prugama. Nastavio je da me posmatra spuštajući pogled na moje ruke, te je ovlaš prešao preko mog izgraviranog zlatnog prstena pečatnjaka i prsta na kojem nije bilo ni traga burmi.

„Ja sam doktorka Skarpeta“, rekla sam, predstavljajući mu se bez imalo topline dok je on zurio u moje grudi.

„Maks Ferguson, Državni istražni biro iz Ešvila.“

„A ja sam poručnik Heršel Mout iz policije Blek Mauntina.“ Čovek sav odeven u sivo i žuto, dovoljno star za penziju, nagnuo se preko stola i pružio mi svoju veliku, žuljevitru ruku. „Čast mi je i to velika, doktorka. Čuo sam, e stvarno sam čuo mnogo o vama.“

„Očigledno“, obratio se Ferguson čitavoj grupi, „da je gospođa Stejner namestila svoj krevet pre nego što je stigla policija.“

„Zašto?“, upitala sam.

„Možda joj je bilo neprijatno“, predložila je Liz Majr, jedina žena u jedinici koja se bavila izradom profila zločinaca. „Već joj je u spavaću sobu bio ušao jedan stranac. A sada dolazi i policija.“

„Šta je imala na sebi kad je policija stigla?“, upitala sam.

Ferguson je pogledom okrznuo izveštaj. „Ružičasti bademantil s rajsfešlusom i sokne.“

„To je ono u čemu je i spavala?“, začula sam poznati glas iza sebe.

Šef odeljenja, Benton Vezli, zatvarao je vrata dvorane za sastanke kad su nam se pogledi nakratko sreli. Visok i zgodan, oštih crta lica i prosede kose, bio je odeven u tamno odelo koje se kopčalo samo jednim redom dugmadi, a u rukama je nosio gomilu papira i kutiju sa slajdovima. Zavladała je tišina, a on je odrešito zauzeo svoje mesto na čelu stola i zapisao nekoliko beležaka svojim *monblan* naliveperom.

Ne podižući pogled, Vezli je ponovio: „Znamo li da je tako bila obučena i u vreme napada? Ili je bademantil obukla posle toga?“

„Ja bih to pre nazvao nekakvom kućnom haljinom, ne bademantilom“, javio se Mout. „Materijal nalik flanelu, s dugim rukavima, dugačka do gležnjeva, s rajsfešlusom na prednjoj strani.“

„Ispod nije imala ništa osim gaćica“, primetio je Ferguson.

„Neću vas pitati otkud znate“, dobacio je Marino.

„Video se samo rub gaćica, ne i grudnjaka. Država me plaća da primećujem takve stvari. Federalci me, i to neka uđe u zapisnik“, pogledom je preleteo preko ljudi oko stola, „ne plaćaju ni za kakvo sranje.“

„Niko ne bi ni treb'o da ti plaća za sranje, osim ako ne jedeš zlato“, odvratio je Marino.

Ferguson je izvadio kutiju cigareta. „Ima li neko nešto protiv toga da zapalim?“

„Ja imam.“

„Aha, i ja.“

„Kej.“ Vezli je prema meni gurnuo debeo koverat od tvrde smeđe hartije. „Izveštaji sa obdukcije i još fotografija.“

„Laserski ispisi?“, upitala sam, jer ih nisam volela zato što, baš poput tačkastih matrica, zadovoljavaju samo gledani iz daljine.

„Ne. Čist original.“

„Sjajno.“

„Zanimaju nas karakteristične osobine počiniteljeve ličnosti i njegove strategije.“ Vezli je pogledom prešao preko ljudi za stolom, a nekolicina ih je klimnula glavom. „A imamo i mogućeg osumnjičenog. Ili barem pretpostavljam kako pretpostavljamo da ga imamo.“

„Ja nimalo ne sumnjam“, rekao je Marino.

„Hajde da najpre razmotrimo mesto zločina, a kasnije ćemo se pozabaviti traženjem naše žrtve“, nastavio je Vezli počevši da prebira po papirima. „A mislim da bi najbolje bilo da za sada ostavimo imena poznatih nam zločinaca van čitave stvari.“ Posmatrao nas je preko ruba naočara za čitanje. „Imamo li geografsku kartu područja?“

Ferguson je razdelio fotokopije. „Označene su kuća žrtve i crkva. Kao i put kraj jezera kojim verujemo da je prošla vraćajući se kući sa sastanka u crkvi.“

Emili Stejner imala je krhko telo i sitno lice, tako da je mogla proći i kao devojčica od osam ili devet godina. Kad su je prošlog proleća poslednji put fotografisali za školsku knjižicu imala je na sebi žućkastozeleni džemper na zakopčavanje; kosa boje lana bila joj je očešljana na razdeljak sa strane i pričvršćena beretkom u obliku papagaja.

Koliko smo znali, posle toga se više nije slikala sve do tog vedrog nedelnog jutra, sedmog oktobra, kada je neki starčić stigao na jezero Tomahok kako bi malo uživao u pecanju. Kad je postavio izletničku stolicu na blatnjavi nasip u blizini vode,

primetio je malu ružičastu čarapu kako viri iz obližnjeg grmlja. Zatim je ustanovio da je ispod čarape bilo i stopalo.

„Sledili smo puteljak“, govorio je Ferguson koji nam je sada pokazivao slajdove i senkom svoje hemijske olovke ukazivao na pojedina mesta na ekranu, „i pronašli telo, evo, tačno ovde.“

„A to je... koliko je to udaljeno od crkve i od njene kuće?“

„Oko kilometar i po i od jednog i od drugog mesta, ako idete putem. Vazdušnom linijom nešto manje.“

„A puteljak kraj jezera manje-više prati pravac vazdušne linije?“

„Otprilike.“

Ferguson je nastavio: „Ležala je s glavom okrenutom prema severu, a s nogama prema jugu. Na levom stopalu je imala napola svučenu čarapu, a na desnom sasvim navučenu. Imala je i sat. I ogrlicu. Pre nestanka je bila obučena u plavu flanelsku pidžamu i gaćice, koje do dana današnjeg nisu pronađene. Ovo je krupan plan ozlede koja joj je naneta na zadnjem delu lobanje.“

Senka olovke se pomakla, a odozgo, iz zatvorene streljane, kroz debele zidove su do nas doprli prigušeni pucnjevi.

Telo Emili Stejner bilo je nago. Sudski patolog okruga Bankomb pažljivo je pregledao telo i ustanovio da je seksualno zlostavljana, a velike sjajne tamne površine na unutarnjoj strani bedara, gornjem delu prsiju i na ramenu su delovi tela s kojih je odstranjena koža. Osim toga, devojčici su bila i zapušena usta, bila je vezana jarkonarandžastom lepljivom trakom, a uzrok smrti je prostrelna rana na potiljku naneta vatrenim oružjem malog kalibra.

Ferguson je pokazivao slajd za slajdom, a u prostoriji je vladala tišina dok su u mraku, jedan za drugim, sevali osvetljeni prizori Emilinog bledog tela. Nijedan islednik kog sam ikada srela nije uspeo da se navikne na prizore osakaćene i ubijene dece.

„Da li znamo kakvi su bili meteorološki uslovi u Blek Mauntinu od prvog do sedmog oktobra?“, upitala sam.

„Oblačno. Temperatura je noću bila oko pet stepeni, danju iznad deset“, odgovorio je Ferguson. „Uglavnom.“

„Uglavnom?“ Pogledala sam ga.

„U proseku“, izgovorio je on polako pošto su se upalila svetla. „Znate već, saberete sve temperature zajedno i podelite s brojem dana.“

„Agente Ferguson, bilo kakvo veće kolebanje temperature može biti i te kako važno“, rekla sam s mirom suprotnim mojoj sve većoj netrpeljivosti prema tom čoveku. „Samo jedan dan s neuobičajeno visokom temperaturom, na primer, promenio bi stanje u kojem se nalazi telo.“

Vezli je počeo da ispisuje novu stranicu beležaka. Kad je zastao, okrenuo se prema meni: „Doktorka Skarpeta, da je žrtva ubijena nedugo nakon što je oteta, u kojem bi stadijumu raspadanja trebalo da bude telo u trenutku kada je pronađeno, sedmog oktobra?“

„Pri opisanim uslovima, očekivala bih da stepen raspadanja bude umeren“, odgovorila sam. „Takođe bih očekivala da leš već načnu insekti, a možda i još poneko oštećenje tkiva nastalo posle smrti, zavisno od toga koliko je telo bilo dostupno mesožderima.“

„Drugim rečima, trebalo je da bude u mnogo gore stanju od ovoga“, potapšao je prstom fotografije, „ako je bila mrtva šest dana.“

„U višem stadijumu raspadanja od ovog, da.“

Kapljice znoja svetlucale su na ivici Vezlijevog čela, u korenu kose, a bio mu je vlažan i okovratnik uštirkane bele košulje. Na čelu i vratu su mu se isticale vene.

„Bogme, čudim se da je nisu šćepali psi.“

„Meni to nije čudno, Makse. Ovo nije grad, gde svuda ima onih šugavih litalica. Kod nas su psi ili u dvorištu ili na povocu.“

Marino je uživao u svojoj užasnoj navici mrvljenja šolje za kafu od stiropora.

Telo je bilo tako bledo da je ostavljalo utisak da je sivo, a u desnom donjem delu stomaka videle su se zelenkaste pege. Jagodice na prstima bile su joj suve, a koža joj se počela povlačiti s korena noktiju. Takođe joj se povlačile i kosa, kao i koža na stopalima. Nisam videla ništa ni nalik povredama zadobijenim u samoodbrani: nije bilo posekotina, modrica niti polomljenih noktiju, ničega što bi ukazivalo na to da se borila.

„Verovatno ju je drveće i ostalo rastinje štitilo od sunca“, primetila sam dok su mi se u mislima gomilale crne slutnje. „A izgleda i da joj povrede nisu mnogo krvarile, ako uopšte jesu, inače bih očekivala više tragova grabljivica.“

„Naša je pretpostavka da je ubijena negde drugde“, ubacio se Vezli. „Odsustvo krvi, nestanak odeće, mesto na kojem je telo pronađeno i ostalo – sve ukazuje na to da je zlostavljana i ustreljena negde drugde, a zatim ostavljena tamo gde smo je pronašli. Možeš li zaključiti da li je koža odstranjena posle smrti?“

„Odstranjena je otprilike u vreme smrti“, odgovorila sam. „Kako bi se uklonili tragovi ujeda?“

„To ti ne mogu reći iz ovoga što imam ovde.“

„Po tvom mišljenju, jesu li njene ozlede slične povredama Edija Hita?“ Vezli je mislio na trinaestogodišnjeg dečaka kog je Templ Golt ubio u Ričmondu.

„Da.“ Otvorila sam drugi koverat i izvukla iz njega svežanj fotografija s obdukcije uvezanih gumicama. „U oba slučaja imamo kožu odstranjenu s ramena i gornjeg unutrašnjeg dela bedra. A i Edi Hit je ustreljen u glavu i telo mu je ostavljeno na drugom mestu, ne na mestu zločina.“

Takođe mi je upalo u oči da su, uprkos razlikama u polu, tela devojčice i dečaka slična. Hit je bio sitan, u prepubertetskom uzrastu. Mala Stejnerova je izuzetno sitna, gotovo u istoj dobi.“

Istakla sam: „Valja primetiti jednu razliku – da na ivicama rana male Stejnerove nema malih krstića, nema plitkih posekotina.“

Marino je uzeo da objašnjava policajcima iz Severne Karoline: „U slučaju Hit mislimo da je Golt najpre pokušao da uništi tragove ujeda tako šta je sekao nožem po njima. Onda je shvatio da to neće pomoći, pa je odstranio komade kože veličine džepa na mojoj košulji. Ovoga puta, kod ove male devojčice koju je uhvatio, možda je samo isekao tragove zuba i gotovo.“

„Znate, meni sve te pretpostavke *stvarno* smetaju. Ne možemo biti sigurni da je to bio Golt.“

„Prošlo je gotovo dve godine, Liz. Sumnjam da se Golt preporodio ili da radi za Crveni krst.“

„Ne znaš ni da ne radi. Bandi je radio u centru za ugrožene.“

„A Semovom sinu\* obraćao se sam Bog.“

„Uveravam vas da Berkovicu bog nije kazao ništa“, odlučno je rekao Vezli.

„Hoću samo da kažem da je Golt – ako je posredi Golt – ovoga puta isekao samo tragove ujeda.“

„Pa, to je istina. Kao i sve drugo, i takvi tipovi postaju sve umešniji što više iskustva steknu.“

„Gospode, nadam se da ovaj tip neće postati ništa umešniji.“ Mout je ispresavijanom maramicom potapkao gornju usnu.

„Jesmo li sada spremni da izradimo profil počinitelja?“ Vezli je pogledom prešao po svim prisutnima. „Da li biste tvrdili da je reč o belcu?“

„Ovaj kraj je uglavnom naseljen belčkim stanovništvom.“

„Bez sumnje.“

„Starosna dob?“

„Logičan je, što znači da ima godina.“

„Slažem se. Mislim da nije reč ni o kakvom mlađahnom prestupniku.“

\* En.: Son of Sam – Dejvid Berkovic, masovni ubica iz Njujorka. U razdoblju od 1976. do 1977. ubio je šestoro ljudi. Verovao je da je ubistva počinio božjom voljom koju mu je Bog saopštavao preko njegovog suseda Sema Kara. (Prim. prev.)

„Rekao bih da nije mlađi od dvadeset. Možda mu je između dvadeset pet i trideset godina.“

„Ja bih pre rekao između dvadeset osam i trideset pet.“

„Vrlo je organizovan. Oružje je, na primer, doneo sa sobom, nije se poslužio ničim što je pronašao na samom mestu zločina. A izgleda i da nije imao nikakvih problema s kontrolisanjem žrtve.“

„Sudeći prema izjavama porodice i prijatelja, Emili nije bilo teško kontrolisati. Bila je stidljiva, plašljiva.“

„Osim toga, često je bila bolesna, stalno je odlazila lekarima. Bila je naviknuta da se pokorava odraslima. Drugim rečima, radila je manje-više sve što joj kažu.“

„Ne uvek.“ Na Vezlijevom licu nije bilo nikakvog izraza dok je listao stranice dnevnika mrtve devoјčice. „Nije želela da joj majka sazna kako je budna u jedan posle ponoći, u krevetu s lampom. A čini se i da nije nameravala da kaže majci kako će tog popodneva ranije otići na sastanak u crkvu. Znamo li da li se taj dečko, Ren, pojavio ranije kao što je trebalo?“

„Nije došao sve do početka sastanka u pet.“

„A kakve je veze Emili imala s drugim dečacima?“

„Imala je veze tipične za jedanaestogodišnju devoјčicu. *Voliš li me? Zaokruži da ili ne.*“

„A šta fali tome?“, upitao je Marino, na šta su se svi nasmejali. Nastavila sam da ispred sebe slažem fotografije poput tarot karata, i sve me je više obuzimao neki osećaj nelagode. Rana na glavi ukazivala je na to da je metak ušao u temeno-slepoočnom predelu desne strane lobanje razderavši omotač *dura mater* i ogranak srednje moždane arterije. A ipak nije bilo nikakvog nagnječenja, nikakvih subduralnih ili epiduralnih hematoma. Ni ozlede genitalija nisu uzrokovale nikakvu vitalnu reakciju.

„Koliko ima hotela u vašem području?“

„Mislim oko deset. Doduše, nekoliko njih su zapravo prenoćišta, to jest obične kuće gde se može unajmiti soba.“

„Proverili ste sve registrovane goste?“

„Da vam iskreno kažem, toga se nismo setili.“

„Ako je Golt u gradu, negde je morao odsesti.“

Laboratorijski izveštaji bili su isto tako zbunjujući: nivo natrijuma u staklastom delu oka dostizala je 180, a kalijuma 58 miliekvivalenata po litru.

„Makse, počnimo s *Travel-Izom*. Zapravo, to ćeš ti, a ja ću proveriti *Ejkorn* i *Epl blosom*. Možda bi trebalo pogledati i u *Mauntiniru*, iako je on malo dalje niz ulicu.“

„Najverovatnije je da bi Golt odseo na mestu gde će sačuvati najveću moguću privatnost. Ne bi želeo da osoblje primećuje kad odlazi i dolazi.“

„E pa, nema baš neki izbor. Kod nas ne postoji ništa tako veliko.“

„Verovatno ne bi izabrao *Red roker*, a ni *Blekberi in*.“

„Ne bih rekao, ali i to ćemo proveriti.“

„A šta je s Ešvilom? Oni sigurno imaju bar nekoliko velikih hotela.“

„Imaju oni sve i svašta otkad su dobili dozvolu za prodaju alkohola.“

„Mislite da je odveo devoјčicu u svoju sobu i tamo je ubio?“

„Ne. Nikako.“

„Ne možete negde držati takvog taoca a da to neko ne primeti. Sobarice, poslugi.“

„Zato bi me i začudilo da je Golt odseo u hotelu. Panduri su počeli da traže Emili odmah pošto je oteta. To je bilo u svim vestima.“

Obdukciju je obavio doktor Džejms Dženret, sudski patolog kog su pozvali na mesto zločina. Kao bolnički patolog u Ešvilu, Dženret je imao ugovor s državom koji ga obavezuje da obavlja forenzičke obdukcije u retkim prilikama kad bi se za tim ukazala potreba po tim od sveta odsečenim brežuljcima zapadne Severne Karoline. Njegov sažeti izveštaj da „prostrelna ozleda na glavi ne objašnjava neke od nalaza“ jednostavno nije bio

dovoljno dobar. Skinula sam naočare i protrljala mesto na nosu na kojem su stajale kad je progovorio Benton Vezli.

„A šta je s turističkim kolibama ili imanjima za iznajmljivanje u vašem kraju?“

„Da, gospodine“, odgovorio je Mout. „Toga ima na pretek.“ Okrenuo se Fergusonu: „Makse, čini mi se da bi trebalo i njih da proverimo. Nabavi popis, vidi ko šta iznajmljuje.“

Znala sam da je Vezli osetio moju zabrinutost kad je rekao: „Doktorka Skarpeta? Izgledate kao da želite nešto da dodate.“

„Zbunjena sam odsustvom vitalne reakcije na bilo koju od njenih povreda“, rekla sam. „I premda stanje u kojem se nalazilo telo nagoveštava da je bila mrtva tek nekoliko dana, elektroliti ne odgovaraju fizičkim nalazima...“

„Elektro... šta?“ Na Moutovom licu pojavio se izraz nerazumevanja.

„Nivo natrijuma u organizmu joj je visok, a budući da koncentracija natrijuma u telu i nakon smrti ostaje prilično stabilna, možemo zaključiti da je bio visok i u trenutku smrti.“

„Šta to znači?“

„Moglo bi značiti da je bila dobro dehidrirala“, odgovorila sam. „Uzgred budi rečeno, bila je pothranjena za svoje godine. Znamo li išta o mogućem poremećaju ishrane? Da li je bila bolesna? Je li povraćala? Dijareja? Lečenje diureticima?“ Redom sam pogledala lica oko stola.

Kad niko nije odgovorio, Ferguson je rekao: „Proveriću to kod majke. Ionako moram porazgovarati s njom kad se vratim.“

„Kalijum joj je povišen“, nastavila sam. „A i to treba nekako objasniti, jer posle smrti kalijum u staklastom delu oka raste predvidljivo, jer zidovi ćelija počnu da popuštaju i oslobađaju ga.“

„U staklastom delu oka?“ , upitao je Mout.

„Tačnost oka je vrlo pogodna za ispitivanje jer je izolovana, zaštićena, i zato manje izložena zagađenju, kao i truljenju“, od-

govorila sam. „Reč je o tome da nivo kalijuma govori u prilog pretpostavci da je devojčica bila mrtva duže nego što se to da naslutiti po ostalim nalazima.“

„Koliko dugo?“ , upitao je Vezli.

„Šest ili sedam dana.“

„Da li bi moglo postojati neko drugo objašnjenje za to?“

„Izloženost velikoj vrućini koja bi izazvala brže raspadanje“, odgovorila sam.

„Hm, verovatno nije to.“

„Drugog objašnjenje je greška u nalazima“, dodala sam.

„Možeš li to da proveriš?“

Klimnula sam glavom.

„Doktor Dženret misli da je metak u mozgu izazvao trenutnu smrt“, izjavio je Ferguson. „Meni se čini da, ako smrt nastupi trenutno, nema nikakve vitalne reakcije.“

„Problem je u tome“, objasnila sam, „što takva rana naneta mozgu ne bi trebalo da bude trenutno smrtonosna.“

„Koliko je dugo mogla da poživi nakon što joj je povreda naneta?“ , hteo je da zna Mout.

„Nekoliko sati“, odgovorila sam.

„Ostale mogućnosti?“ , obratio mi se Vezli.

„*Commotio cerebri*.“\* To je poput električnog kratkog spoja – čovek primi udarac u glavu, smrt nastupi trenutno, a mi ne možemo da nađemo gotovo nikakvu ozledu.“ Zastala sam. „A moglo bi biti i da su sve ozlede nanete tek posle smrti, uključujući i onu na glavi.“

Nekoliko trenutaka svi su razmišljali o tome što sam rekla.

Marinova šoljica za kafu pretvorila se u gomilicu snega od stiropora, a pepeljara pred njim bila je puna izgužvanih omota od žvakaćih guma.

Rekao je: „Jesi li našla nešto šta bi moglo značiti da je možda najpre ugušena?“

Odvratila sam mu da nisam.

\* Potres mozga. (Prim. prev.)

Počeo je da škljoca svojom hemijskom olovkom, naizmenično je otvarajući i zatvarajući. „Ajde da još malo porazgovaramo o njenoj porodici. Šta znamo o ocu, osim da je mrtav?“

„Bio je učitelj u Svananoi, na Hrišćanskoj akademiji Broud river.“

„Je 1' tamo išla Emili?“

„Jok. Ona je išla u državnu osnovnu školu u Blek Mauntinu. Tata joj je umro pre otprilike godinu dana“, dodao je Mout.

„To mi je zapelo za oko“, rekla sam. „Zvao se Čarls?“

Mout je klimnuo glavom.

„Od čega je umro?“, upitala sam.

„Nisam siguran. Ali radilo se o prirodnoj smrti.“

Ferguson dodade: „Imao je slabo srce.“

Vezli je ustao i prišao beloj tabli na zidu.

„U redu.“ Skinuo je poklopac sa crnog flomastera i počeo da piše. „Pozabavimo se pojedinostima. Žrtva potiče iz porodice srednjeg staleža, belkinja, jedanaest godina, vršnjaci su je poslednji put videli prvog oktobra oko šest sati posle podne, kad je nakon sastanka u crkvi sama krenula kući. Tom prilikom se zaputila prečicom, to jest stazom koja vodi obalom malog veštačkog jezera Tomahok.“

„Ako pogledate kartu, videćete da se na severnoj strani jezera nalaze mesni dom kulture i javni bazen, i jedno i drugo otvoreno samo leti. A ovde imamo teniske terene i prostor za izletnike, što je na raspolaganju tokom cele godine. Prema onome što nam je rekla njena majka, Emili je došla kući malo posle pola sedam. Otišla je pravo u svoju sobu i sve do večere vežbala gitaru.“

„Je li gospođa Stejner rekla šta je Emili jela te večeri?“, upitala sam čitavu grupu.

„Rekla mi je da su jele makarone sa sirom i salatu“, odgovorio je Ferguson.

„U koliko sati?“ Prema podacima u izveštaju s obdukcije, Emilin želudačni sadržaj sastojao se tek od male količine smeđe tečnosti.

„Oko sedam i trideset uveče, tako mi je rekla.“

„I to je već svarila do vremena kad je oteta, u dva ujutro?“

„Da“, rekla sam. „Sadržaj je napustio želudac već mnogo pre toga.“

„Moguće je da nije dobijala hranu i vodu dok su je držali zatočenu.“

„Što bi objasnilo visok nivo kalijuma i moguće dehidriranje?“, upitao me Vezli.

„Moguće je, svakako.“

Nastavio je da zapisuje. „U kući ne postoji protivprovalni alarm, nema ni psa.“

„Znamo li da li je išta ukradeno?“

„Možda nešto odeće.“

„Čije?“

„Možda majčine. Dok je bila sputana lepljivom trakom u garderobi, učinilo joj se da ga je čula kako otvara fioke.“

„Ako je to tačno, onda je bio strašno uredan. Izjavila je i da ne zna šta je sve dirao niti da li joj je išta uzeo.“

„Šta je otac predavao? Jesmo li došli do toga?“

„Bibliju.“

„Broud river je jedna od onih fundamentalističkih škola. Deca započinju dan pesmom *Greh neće zavladati mnome*.“

„Ma zezaš se.“

„Smrtno sam ozbiljan.“

„Isuse.“

„Da, i o njemu mnogo pričaju.“

„Možda bi mogli da učine nešto s mojim unukom.“

„Jebi ga, Heršel, niko ne bi mogao ništa da učini s tvojim unukom jer si ga dozlaboga razmazio. Koliko bicikala sad ima? Tri?“

Ponovo sam progovorila: „Želela bih da znam više o Emilinoj porodici. Pretpostavljam da su pobožni.“

„Veoma.“

„Ima li braće ili sestara?“

Poručnik Mout uzdahnuo je duboko i umorno. „To je ono najtužnije u ovom slučaju. Pre nekoliko godina umrla im je beba. Iznenadna smrt u kolenju.“

„To se takođe dogodilo u Blek Mauntinu?“ , upitala sam.

„Ne, gospodo. To je bilo pre nego što su se Stejnerovi doselili u ovaj kraj. Iz Kalifornije su. Znae, ljudi u naše mesto dolaze sa svih strana.“

Ferguson je dodao: „Mnogi stranci odaberu naše planine pošto se penzionišu, za odmor ili da bi prisustvovali verskim zborovima. Dodavola, da sam dobio pet centi za svakog baptistu koji je ovamo dolazio, sad ne bih sedeo ovde s vama.“

Bacila sam pogled na Marina. Bes je isijavao iz njega vrelo kao jara, a lice mu je bilo jarkocrveno. „To je baš onakvo mesto zbog kakvog bi Golt odlepio. Ljudi u takvim varošima čitaju sve one bombastične priče o tom kurvinom sinu u časopisima *People*, *The National Enquirer*, *Parade*. Al' nikad im na pamet nije palo da bi ta čudna zverka mogla da dođe i u njihov grad. Za njih je on Frankenštajn. Za njih on u stvari ne postoji.“

„Ne zaboravi da je snimljen i onaj televizijski film o njemu“, ponovo je progovorio Mout.

„Kad je to bilo?“ , Ferguson se namrštio.

„Prošlog leta, po rečima kapetana Marina. Ne sećam se imena glavnog glumca, ali glumio je u gomili onih filmova o terminatorima. Zar nije tako?“

Marina nije bilo briga. U vazduhu je tutnjala njegova privatna potera. „Ja mislim da je kurvin sin još tamo.“ Odgurnuo je stolicu i dodao novu grudvicu žvakaće gume u pepeljaru.

„Sve je moguće“, hladnokrvno je odvratio Vezli.

„Dobro onda.“ Mout je pročistio grlo. „Svaka pomoć koju nam vi, momci, možete pružiti biće više nego dobrodošla.“

Vezli je pogledom okrznuo svoj ručni sat. „Pite, hoćeš li, molim te, ponovo da ugasiš svetla? Mislio sam da bismo mogli da pređemo i dosijea pređašnjih slučajeva, da pokažemo

našim gostima iz Severne Karoline kako se Golt provodio u Virdžiniji.“

Sledećih sat vremena u mraku su sevale užasne slike, poput rascepanih prizora iz nekih od mojih najgorih noćnih mora. Ferguson i Mout su širom otvorenih očiju piljili u ekran. Nisu progovorili ni reč. Nisu ni treptali.